CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2013

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD **PESEL**

Miejsce na naklejkę z kodem

EGZAMIN MATURALNY Z FILOZOFII

POZIOM ROZSZERZONY

MAJ 2014

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 10 stron (zadania 1 – 10). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Czas pracy: 180 minut

Liczba punktów do uzyskania: 50

MFI-R1_1P-142

Więcej materiałów na lern.one

Część I – *(20 punktów)*

Zadanie 1. *(2 pkt)*

Przedstawione stwierdzenie jest opisem stanowiska etycznego.

Wartości moralne są dziełem umowy. Obowiązują w różny sposób, w różnych czasach i miejscach.

A. Podaj nazwę stanowiska etycznego.

.....

B. Oceń, czy Sokrates zaakceptowałby to stanowisko etyczne. Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

.....

Zadanie 2. *(1 pkt)*

W nastawieniu fenomenologicznym powstrzymujemy się od jakiegokolwiek sądu na temat istnienia lub nieistnienia przedmiotów. W ten sposób możliwe staje się wolne od wszelkich założeń badanie czystej świadomości. Takie postępowanie określa Husserl terminem wywodzącym się ze starożytnego sceptycyzmu.

Podaj termin, o którym mowa w powyższym tekście.

……..

Zadanie 3. *(3 pkt)*

Przyporządkuj poniższym stanowiskom po jednym z wymienionych filozofów.

Leibniz, Demokryt, Anaksagoras, Spinoza, Hegel, Kartezjusz, Tomasz z Akwinu

1. monizm: .....
2. dualizm: .....
3. pluralizm: .....

Zadanie 4. *(2 pkt)*

Wyjaśnij, na czym polega idea *spolegliwego opiekuna* w koncepcji etyki niezależnej Tadeusza Kotarbińskiego.

.....

.....

.....

.....

Więcej materiałów na lern.one

Zadanie 5. *(2 pkt)*

Przeczytaj poniższy tekst, a następnie wykonaj polecenia.

Jest się mądrym i wie się wszystko, co się zdarzyło, więc w wydrwiwaniu wszystkiego nie zna się miary. Sprzeczają się jeszcze, lecz godzą się niebawem, gdyż niezgoda psuje żołądek. Ma się swą przyjemnostkę na dzień i swą przyjemnostkę na czas nocy, lecz zdrowie ceni się nade wszystko.

F. Nietzsche, *Tako rzecze Zaratustra. Książka dla wszystkich i dla nikogo*. Poznań 2000, s. 14.

A. Wyjaśnij, jaką rolę w filozofii Nietschego pełni koncepcja *ostatniego człowieka*.

……...

……...

……...

B. Czy powyższy tekst oddaje cechy *ostatniego człowieka*? Uzasadnij swoje stanowisko.

……...

……...

……...

Zadanie 6. *(3 pkt)*

Zagadnienie wartości estetycznej jest jednym z najważniejszych problemów estetyki.

Wykonaj poniższe polecenia.

A. Zaznacz właściwe zakończenie zdania.

Wartość estetyczna rozumiana była w starożytności jako

a) czysta idea.
b) intencja autora.
c) doskonałość symboliki.
d) ład i harmonia.

B. Wyjaśnij, na czym polega przeciwstawność wskazanych niżej stanowisk estetycznych.

subiektywizm – obiektywizm

.....

.....

.....

relatywizm – absolutyzm

.....

.....

.....

Więcej materiałów na lern.one

Zadanie 7. *(1 pkt)*

Uzupełnij klasyczną definicję prawdy, wpisując w wykropkowane miejsce właściwe słowo.

Prawda to zgodność myśli z ..... .

Zadanie 8. *(4 pkt)*

Każdemu stanowisku ontologicznemu podanemu w tabeli przyporządkuj filozofa, który jest przedstawicielem tego stanowiska. Podaj definicję jednego, wybranego z podanych w tabeli, stanowiska. Nazwiska filozofów wybierz spośród podanych.

Hegel, Nietzsche, Platon, Berkeley, Locke

	Stanowisko ontologiczne	Przedstawiciel
1.	Idealizm obiektywny	
2.	Idealizm subiektywny	
3.	Idealizm absolutny	

wybrane stanowisko: ……

definicja: ……...

……...

……...

……...

Zadanie 9. *(2 pkt)*

Odwołując się do poglądów Sartre'a, wyjaśnij sens następującego stwierdzenia: *Człowiek jest tylko tym, czym siebie uczyni.*

……...

……...

……...

……...

Więcej materiałów na lern.one

Część II

Zadanie 10. *(30 pkt)*

Temat:

Na podstawie przytoczonych tekstów i poglądów innych filozofów rozważ, czy wolność jest niezbywalną wartością przynależną człowiekowi, czy też łudzimy się możliwością jej posiadania, a nasze życie jest z góry określone.

Całkowicie wolnym człowiekiem jest jedynie mędrzec; źli ludzie są niewolnikami, ponieważ wolnością jest kierowanie własnymi czynami.

Diogenes Laertios, *Żywoty i poglądy słynnych filozofów*, ks. VII, *Stoicyzm,* Warszawa 1988, s. 277.

Możność dokonywania wyboru nie świadczy o wolności człowieka. Człowiek waha się wtedy tylko, gdy nie wie jeszcze, który z kilku poruszających go przedmiotów ma wybrać; wówczas jest w kłopocie, stan ten kończy się dopiero wtedy, gdy idea większej korzyści, jakiej spodziewa się po wybranym przedmiocie lub zamierzonym działaniu, rozstrzygnie o decyzji jego woli. Wynika stąd, że wybór ten jest konieczny, człowiek nie wybrałby bowiem nigdy danego przedmiotu lub działania, gdyby nie widział w tym jakiejś osobistej korzyści […], a zatem nigdy nie jesteśmy wolni w naszych czynach."

P.T. d'Holbach, *System przyrody*, Warszawa 1987, s. 204.

Nie potrafię z pewnością opisać wolności, która byłaby wspólna mnie i komuś innemu, nie potrafię więc ująć istoty wolności. Natomiast właśnie wolność stanowi fundament wszelkiej istoty, gdyż przez to właśnie człowiek odkrywa istoty wewnątrz świata, że przekracza świat ku własnym swym możliwościom. Faktycznie jednak chodzi o moją wolność […]. Człowiek jest wolny, gdyż nie jest sobą, ale swą obecnością wobec siebie. Byt będący tym, czym jest, nie byłby wolny.

J.P. Sartre, *Absolutna wolność bytu ludzkiego*, [w]: L. Kołakowski, K. Pomian, *Filozofia egzystencjalna*, Warszawa 1965, s. 351, 354.

WYPRACOWANIE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej materiałów na lern.one

Więcej materiałów na lern.one

Więcej materiałów na lern.one

Więcej materiałów na lern.one

Więcej materiałów na lern.one

BRUDNOPIS

Więcej materiałów na lern.one